

Det här nyhetsbrevet vänder sig till eSamverkans-programmets (eSams) medlemsorganisationer. Det distribueras till dig som ingår i något av våra forum eller har anmält att du vill prenumerera på det och du får gärna sprida det vidare till andra. Nyhetsbrevet kommer ut månadsvis, eller oftare vid behov.

Effektiv samverkan och nya medlemmar

I november publicerade eSam en rapport om möjliga alternativ för en digital samarbetsplattform. Rapporten har blivit väldigt efterfrågad och nedladdad och vi hoppas att den kan ge bra stöd i organisationer som just nu arbetar med dessa frågor. Rapporten är också resultatet av ett väldigt gott samverkansarbete mellan myndigheter och vad vi kan åstadkomma om vi arbetar tillsammans med frågor utifrån ett större perspektiv än den egna organisationen. Arbetet med samarbetsplattform kommer nu fortsätta inom ramen för eSam. Styrgruppen har beslutat att i början på nästa år, starta ett arbete för att realisera lösningarna. Styrgruppen har också beslutat att välkomna tre nya medlemmar i eSam, Ekonomistyrningsverket, Statens institutionsstyrelse och Folkhälsomyndigheten. Det är glädjande att fler vill delta för att genom frivillig samverkan driva digitaliseringen i offentlig sektor framåt!

Fia Ekelöf, kanslichef eSam

I detta nummer

[Nya medlemmar i eSam](#)

[Digital samarbetsplattform för myndigheter](#)

[SKR övergår till att vara adjungerade i eSam](#)

[E-hälsomyndighetens nya tjänst för bättre informationsutbyte](#)

[Finansiell status](#)

[Temamöte: AI-mönster för tillämpningar](#)

[Nätverksträff för jurister inom e-förvaltning](#)

[Utbildning - Vägledning för programvarulicensiering](#)

[Allmänna villkor för it-projekt och agila it-projekt](#)

[Kalendarium](#)

Nya medlemmar i eSam

På styrgruppsmötet den 1 december, välkomnade eSam tre nya medlemmar:

Ekonomistyrningsverket, Statens institutionsstyrelse och **Folkhälsomyndigheten** tar nu plats i eSam. De tre myndigheterna ser stora fördelar med samverkan inom eSam genom att få möjlighet till erfarenhetsutbyte och arbeta tillsammans för gemensamma lösningar.

Viktigt steg mot digital plattform för myndigheter

Flera lösningar kan utgöra digitala samarbetsplattformar för offentlig sektor. Den analysen gör en arbetsgrupp bestående av representanter från sju myndigheter inom eSamverkansprogrammet samt MSB.

För Försäkringskassan kom projektet lägligt efter beslut att Teams inte kan vara en lösning eftersom den inte uppfyller legala krav. Nu ska resultaten utvärderas och arbetet med att framtidssäkra myndighetens digitala samverkansplattform fortsätter. **Kenneth Edwall** som är en av medlemmarna i arbetsgruppen berättar:

- Eftersom vi precis fattat beslut om att Teams inte kommer att kunna vara aktuell som helhetslösning hos oss var vi själva i processen att identifiera olika lösningar. Vi utvecklar dessutom it-tjänsten SAFOS, som är en samarbetsplattform som bygger på Nextcloud, som under året gått i drift och används av ett flertal myndigheter. Under nästa år kommer vi att börja erbjuda fristående videokonferenslösning och fasta chattrum som bygger på lösningar som nämns i rapporten. Projektet har inneburit att vi kunnat utgå från de gemensamma kraven och en samarbetsplattform kräver just det.

- Jag tänker att det är viktigt att nu våga genomföra en förflyttning och samtidigt vara ödmjuk inför uppgiften vi har framför oss. För många innebär denna förflyttning nya frågor och till viss del helt okänd mark. Ur det perspektivet är det ännu viktigare att fortsätta med samverkan och erfarenhetsutbyte mellan organisationsgränserna. Tillsammans blir vi starkare, avslutar Kenneth.

Projektets arbetsgrupp har bestått av representanter från Skatteverket, Kronofogden, Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Försäkringskassan, Länsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Trafikverket. Utöver arbetsgruppen har även Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, Jämställdhetsmyndigheten och Boverket bidragit till arbetet. Arbetsgruppen har till sin hjälp haft en referensgrupp som uppgår till över hundra organisationer inom offentlig sektor.

[Digital samarbetsplattform för offentlig sektor](#)

Sveriges kommuner och regioner övergår till att vara adjungerade i eSam

På styrgruppsmötet den 1 december kom eSam och SKR överens om att SKR ska gå över från ett ordinarie medlemskap till att vara adjungerade i eSam.

SKR har under en period diskuterat hur man vill organisera sin samverkan och konstaterar att man i högre utsträckning vill samordna arbetet genom DIGGs strukturer för samverkan. För att driva digitaliseringen framåt är samverkan mellan stat, kommun och region mycket viktig, varför en ordning med SKR som adjungerad i eSam är en positiv utveckling. Förändringen gäller från 1 januari 2022.

Patrik Sundström, SKR:s Chief Digital Officer kommenterar beslutet:

- SKR ser ett generellt behov av att förstärka samverkan mellan kommunsektorn och staten inom digitaliseringsområdet, för att bättre och mer samlat kunna möta invånares och företagares förväntningar och behov av välfärdstjänster. En vidareutvecklad samverkan bör vara behovsdriven och omfatta det samlade behovet i välfärdssektorn, d.v.s. för både stat, kommun och region. SKR ser att den samverkansstruktur som kan erbjuda detta är den som DIGG successivt bygger upp och som SKR kommer att öka sitt engagemang kring. Med hänsyn till det blir det naturligt för SKR att delta i myndigheternas samverkansplattform eSam som adjungerad.

Katrin Westling Palm, ordförande för eSams styrgrupp och GD på Skatteverket säger:

- I takt med att eSam växer och får fler myndigheter som medlemmar, ser vi att den här formen blir tydligare för vår fortsatta samverkan med kommuner och regioner. Jag är glad att vi har hittat en form som kommer gynna det fortsatta arbetet.

NGS-tjänsten för bättre informationsutbyte i vård och omsorg

E-hälsomyndigheten öppnar en ny tjänst för nationella gemensamma e-hälsospecifikationer (NGS). NGS-tjänsten erbjuder från start en katalog med uppgifter om e-hälsospecifikationer och rådgivning om hur de tas fram. Syftet är säkrare informationsutbyte vilket gynnar patienter och brukare och sparar tid inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.

E-hälsospecifikationer beskriver hur information ska skapas, användas och utbytas på ett entydigt och säkert sätt. Specifikationerna gör att informationen lättare kan överföras mellan olika it-system.

– När information om patienter och brukare är standardiserad och strukturerad ökar säkerheten. Informationen kan enklare återanvändas där den behövs, vilket till exempel minskar risken för dubbeldokumentation, säger **Annemieke Ålenius**, avdelningschef på E-hälsomyndigheten.

Bedömning utifrån kriterier ger tillförlitlighet

Att tillämpa NGS:er underlättar utveckling av nationella digitala tjänster och informationssystem som till exempel inrapportering till patient- och hälsodataregistret. E-hälsomyndigheten arbetar nu med att ta fram en process för att bedöma e-hälsospecifikationer av nationellt intresse. Dessa specifikationer blir tillförlitliga och får status som nationella gemensamma e-hälsospecifikationer, NGS:er.

NGS-tjänsten ska underlätta för dem som arbetar med att beställa, utveckla eller förvalta it-system inom hälso- och sjukvård och socialtjänst. I tjänsten finns uppgifter om e-hälsospecifikationer från utgivare som till exempel myndigheter. Via direktlänkar går det att ladda ner e-hälsospecifikationerna hos dess utgivare. E-hälsomyndigheten erbjuder också råd och stöd vid samordning och utveckling av e-hälsospecifikationer.

Vision e-hälsa 2025

Den nya NGS-tjänsten är en viktig del i Sveriges strategi för e-hälsa, Vision e-hälsa 2025. Målet är att bli bäst i världen på att tillvarata digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta förmänniskor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet.

[Till NGS-tjänsten](#)

[E-hälsomyndighetens arbete med att utveckla NGS-tjänsten](#)

NGS-tjänsten är ett resultat av E-hälsomyndighetens arbete med regeringsuppdraget: [Att tillgängliggöra och förvalta gemensamma nationella specifikationer, S2019/01521/ES](#). Arbetet med uppdraget har skett tillsammans med myndigheter, aktörer inom hälso- och sjukvård och socialtjänst, organisationer inom standardiseringsområdet och med it-systemleverantörer och aktörer inom Vision e-hälsa 2025.

Finansiell status

Projektet Finansiell status är ett samarbete mellan Kronofogden, Bolagsverket, Centrala Studiestödsnämnden (CSN), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Lantmäteriet, Migrationsverket, Skatteverket och Transportstyrelsen. Projektet syftar till att handläggare hos myndigheter och kommuner snabbt ska kunna få en bild av en persons finansiella status avseende bostad, fastighets- och fordonsinnehav, kontrolluppgifter, tillgångar och skulder med mera. Genom enkel tillgång till dessa uppgifter kan handläggning av ärenden effektiviseras till nytta för medborgaren och samhället.

Under sommaren har arbetsgruppen haft kontakter med DIGG för att stämma av hur långt man kommit med olika byggblock och bl.a. haft ett möte med representanter för byggblock Tillitsramverk. Alternativa arkitekturella lösningsförslag har tagits fram tillsammans med en juridisk modell för vilka frågor som behöver utredas inför ett genomförande.

Utifrån behovsinventeringen har arbetsgruppen identifierat mönster och tagit fram tre användarberättelser för att provtrycka arkitekturell lösning och juridiska förutsättningar. Användarfallen omfattar informationsmängder som skickas från en myndighet till flera, från många myndigheter till en och från en myndighet till en annan. Lösningsförslagen avser både fråga-svartjänst och prenumerationstjänst.

- 1) Ekonomiskt bistånd, kommun
- 2) Som handläggare av ekonomiskt bistånd på en kommun behövs tillgång till en biståndssökandes uppgifter om skuldsituation från Kronofogden och uppgifter om företagare/ägare från Bolagsverket så att förutsättningarna kan prövas och därefter fatta beslut om ekonomiskt bistånd.
- 3) Återbetalning studiemedel, CSN
- 4) Som handläggare på Centrala studiestödsnämnden (CSN) behövs digital åtkomst till uppgifter om utbetalning av ekonomiskt bistånd från kommunens socialnämnd för att se om det finns anledning att besluta om nedsättning av belopp att betala.
- 5) Arbetsstillstånd, Migrationsverket
- 6) Som handläggare på Migrationsverket behövs uppgift om försörjning för arbetstagare/egenföretagare samt eventuell konkurs för arbetsgivare/egenföretagare för att kunna bedöma om det finns förutsättningar för arbetstillstånd eller om det ska återkallas.

På grund av pandemin gick det inte att genomföra en workshop/öppen arbetsgrupp som planerat under hösten. Den 9 november hade arbetsgruppen och eSams kansli ett digitalt informationsmöte där arbetsgruppen presenterade arbetet med behovsinventering, utmaningar

inom arkitektur och juridik och de förslag som finns för att komma vidare med ett genomförande. Till informationsträffen kom ca 70 deltagare från bl.a. myndigheter inom eSam och DIGG. Arbetsgruppen fick en del frågor och synpunkter vid mötet men tar gärna emot fler synpunkter innan vi lämnar vår slutrapport från förstudien.

Flera myndigheter har visat intresse för Finansiell status efter informationsträffen och har hört av sig för mer information om hur resultatet kan tas till vara inom deras verksamhet. Juristgruppen har bl a bjudits in till möte med eSam expertgrupp juridik för diskussion om den allmänna lagregleringen och registerlagstiftningen. Slutrapport från förstudien Finansiell status kommer att lämnas kring årsskiftet 2021/2022.

Temamöte: AI-mönster för tillämpningar

Det finns behov av samverkan inom AI-frågor hos eSams medlemmar och därför har ett uppdrag startat i en tvärfunktionell arbetsgrupp bestående av jurister och arkitekter från i dagsläget elva medlemmar. Arbetet leds av **Jonas Öhrnell** från Bolagsverket och utgår från medlemmarnas behov. Arbetet startade med ett temamöte den 19 november 2021 där deltagarna fick inspirerande exempel från några av eSams medlemmar och kunde diskutera vilka medskick till aktuella frågor som uppdraget bör omfatta.

Domstolsverket delade med sig av en AI-baserad tjänst som har tränats för att kunna maska personuppgifter, organisationsuppgifter m.m. i ett dokument. Ett annat exempel var en AI-baserad lösning som utifrån ett skrivet domskäl, kan identifiera andra liknande domskäl från tidigare domar. På så sätt går det till exempel att se hur en bedömning av påföljder för liknande domskäl är gjorda i historiska domar.

Arbetsförmedlingen informerade bland annat om en AI-baserad tjänst för beräkning av sannolikheten för att en viss arbetssökande ska komma i arbete. Tjänsten analyserar den arbetssökandes information och matchar den mot det stora underlag som Arbetsförmedlingen har tillgång till. Ett annat exempel var en AI-baserad tjänst som kallas Workify – en spotify-liknande tjänst där en arbetssökande får stöd i att hitta relevanta arbeten att söka eller tips om arbetsgivare som kan vara intressanta.

Bolagsverket berättade om sina tankar och tillvägagångssätt för utveckling av AI-lösningar. Deltagarna fick exempel på hur en AI-baserad lösning kan användas för att sortera handlingar in i systemet och hur AI som granskningsverktyg mot ekobrott kan användas för att bedöma ärenden där en fördjupad granskning bör genomföras.

I ett grupparbete fick de 65 deltagarna möjlighet att diskutera aktuella behov inom AI-området och göra medskick till intressanta frågor att ta vidare i uppdraget för AI-mönster för tillämpningar. Följande områden sorterades fram:

- En exempelsamling med ögonblicksbild över vad som finns att ta del av just nu,
- vilka språkmodeller som kan användas och erfarenheter av detta,
- fortsätta arrangera erfarenhetsutbyten, t.ex. kring hur man skaffar sig en AI-förmåga inom en organisation,
- förklaringsmodeller för AI,
- upphandlingsfrågor som till exempel kravställning, relaterat till AI-lösningar,
- vad man behöver tänka på när man tränar AI-lösningar och
- omvärldsbevakning, t.ex. kring AI-förordningen.

Bruttolistan över behov har lyfts till de av eSams medlemmar som har regeringsuppdrag att främja användningen av AI i offentlig sektor. Syftet är att sortera nationella frågor och att se om det finns aktiviteter inom eSams uppdrag, som kan ge input till regeringsuppdragen. Några slutsatser var att det finns ett stort mervärde i att bedriva arbetena parallellt samt att det finns behov av kontinuerliga avstämningsmöten under våren 2022 för att stämma av frågor där det i förekommande fall finns beröringspunkter.

Arbetsgruppen för AI-mönster för tillämpningar, tar nu behoven vidare för att se vilka aktiviteter som bör genomföras under innevarande verksamhetsår (fram till 30 juni 2022).

Nätverksträff för jurister inom e-förvaltning

Nätverksträffen för jurister inom e-förvaltning, som denna gång anordnades av Länsstyrelsen, bjöd på en intressant agenda med bl.a. information om visselblåsarordningen och rapporten om en digital samarbetsplattform för offentlig sektor. eSams jurist Linda Lindström, berättade om de pågående aktiviteterna inom molnarbetet, registerförfattningar, pseudonymisering, skyddad identitet och it-avtal.

Utbildning i Programvarulicensiering – en vägledning om licensavtal

Den 25 november anordnade eSam en utbildning i vägledningen om programvarulicensiering. Det var återigen en välbesökt utbildning med ca 75 engagerade deltagare som ställde intressanta frågor till Christina Wikström, från Wikström & Partners Advokatbyrå AB som guidade deltagarna igenom utbildningen.

Allmänna villkor för it-projekt och allmänna villkor för agila it-projekt

eSams allmänna villkor för it-projekt samt allmänna villkor för agila it-projekt beslutades den 1 december.

eSam har under året bedrivit ett aktivt arbete inom it-avtalsområdet och tagit fram två vägledningar och ett antal allmänna villkor med kommentarer. Nu finns också allmänna villkor för it-projekt och allmänna villkor för agila it-projekt. De allmänna villkoren är tänkta att användas när ramavtal från Kammarkollegiet saknas eller av något skäl inte används.

Bakgrunden till arbetet är att digitaliseringsrättsutredningen föreslog att myndigheterna i den offentliga förvaltningen bör få tillgång till stöd i arbetet med att formulera juridiskt hållbara och affärsmässigt gynnsamma villkor i it-avtal och eSam försöker med vårt arbete åstadkomma ett sådant stöd.

De allmänna villkoren för agila it-projekt har varit särskilt intressanta att arbeta med då det inte finns så många liknande villkor tillgängliga. eSam har eftersträvat en balans för att tillgodose den flexibilitet som behövs för den agila projektformen och samtidigt åstadkomma en tillräckligt stram process utifrån upphandlingsregelverket.

Kalendarium

- 3 december, koordineringsgrupp arkitektur
- 8 december, temamöte Samordningsgruppen
- 8 december, sakområdesgrupp kommunikation
- 14 december, expert- och sakområdesgrupp säkerhet

- 15 december, utvecklingsforums utskott
- 16 december, expertgrupp juridik
- 16 december, sakområdesgrupp arkitektur

Läs mer på esamverka.se och följ oss på LinkedIn: [eSamverkansprogrammet \(eSam\)](#).

Nyhetsbrevet publiceras också på esamverka.se